

הלשכה המרכזית
לסטטיסטיקה

תחום תחבורה ותקשורת
ויחידת האכ"ר

נושאים נבחרים בתחבורה, לפי יישוב

[הסברים ליישובים נבחרים](#)

[הסבר כללי](#)

[הגדרות](#)

הסבר כללי

תחום תחבורה ותקשורת ויחידת המאגר בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הקימו בשנת 1992 מאגר מידע הכולל נתונים ברמת יישוב. הקמת המאגר ואחזקתו ממומנים על ידי משרד התחבורה.

המאגר כולל נתונים שנתיים עבור קרוב ל- 1,200 יישובים והוא מתעדכן פעם בשנה. לכל יישוב קיימים נתונים ל- 75 סדרות בתחום התחבורה, עבור השנים 1980 ואילך. להלן פירוט הנושאים הראשיים:

- מצבת נהגים ישראלים, לפי סוג הרכב בו הם מורשים לנהוג (נתונים משנת 1993 ואילך).
- מצבת כלי רכב מנועיים, לפי סוג הרכב.
- רכב מעורב בתאונות דרכים עם נפגעים, לפי סוג הרכב.
- תאונות דרכים עם נפגעים, לפי סוג התאונה.
- תאונות דרכים עם נפגעים, לפי חומרת התאונה.
- נפגעים בתאונות דרכים, לפי סוג הנפגע וחומרת הפגיעה.
- נפגעים בתאונות דרכים, לפי קבוצות גיל.

ייחודו של המאגר, בניגוד לאוסף של קבצים, הוא בכך שכל שנה, עם הוספת הנתונים של אותה שנה, מעודכן המאגר כולו למצבת היישובים של השנה האחרונה. כלומר, אם בשנה מסוימת התאחדו שני יישובים ליישוב אחד, אזי כל נתוניהם מאז שנת 1980 מאוחדים. יישוב, שחדל להתקיים – נמחק מהמאגר. פעולות אלו מאפשרות השוואת נתונים על פני שנים.

המאגר כולל נתונים עבור היישובים בתחומי ה"קו הירוק". כמו כן כולל המאגר נתונים עבור יישובים יהודים בישי"ע, כאשר: מצבת כלי רכב מנועיים – החל בשנת 1986; תאונות דרכים – החל בשנת 1995.

נתונים לשנים 2001 ואילך ניתן למפות ולנתח גם באמצעות מערכת המפות הממוחשבות.

הגדרות

יישוב: מקום מאוכלס בקביעות, המקיים את התנאים הבאים:

- א. גרים בו באופן קבוע 40 תושבים בוגרים או יותר.
- ב. בעל מינהל עצמי.
- ג. אינו נמצא בתחום המוניציפלי של יישוב אחר.
- ד. הקמתו אושרה על-ידי מוסדות התכנון.

הנתונים ברמת יישוב מוצגים לפי הגדרת היישוב בשנת הנתונים האחרונה. תוואי גבול היישוב, המוצג במערכת המפות, **אינו** מהווה גבול סטטוטורי והינו לצורכי הזדהות בלבד. ליישוב חסר מעמד סטטוטורי, מוצג הגבול לפי השטח הבנוי של היישוב. מידע מפורט יותר, ראה: "רשימת היישובים".

מועצה אזורית: רשות מקומית המאחדת יישובים אחדים חסרי מעמד סטטוטורי עצמאי. הנתונים ברמת מועצה אזורית מוצגים לפי הגדרת המועצה בשנת הנתונים האחרונה.

מחוז ונפה: המחוזות והנפות מוגדרים לפי החלוקה המינהלית הרשמית של מדינת ישראל.

אזור טבעי: אזור טבעי הנו חלק של נפה אחת, ובמקרים מסוימים מהווה נפה שלמה או מחוז שלם. זהו תחום רצוף, אחיד ככל האפשר הן מבחינת המבנה הפיזי, האקלים וההרקעות, והן מבחינת התכונות הדמוגרפיות, הכלכליות והחברתיות של האוכלוסייה.

מצבת הנהגים: כולל את כל אוכלוסיית הנהגים בעלי רשיונות נהיגה ישראלים, שהיה להם רשיון נהיגה בר-תוקף בשנה בה מדובר או שתוקף רשיונם פג במהלך השנה הקודמת. אינו כולל נהגים המורשים לנהוג בטרקטורים ו/או במכונות חקלאיות נייזות בלבד. הנתונים מבוססים על עיבוד של "קובץ הנהגים", המתקבל מהאגף לשירותי מידע במשרד התחבורה. למעשה, זהו צילום מצב של הקובץ בסוף השנה, כך שהאיכות ורמת העדכון של הנתונים מותנים באיכות וברמת העדכון של "קובץ הנהגים". תודתנו למשרד התחבורה המעמיד לרשותנו את הקובץ.

מצבת הנהגים – סך כולל: הנתונים לפי סוג רכב אינם מסתכמים ל"סך כולל", היות שחלק מהנהגים מורשים לנהוג בכמה סוגי כלי רכב.

מצבת הנהגים – אופנוע עד 50 סמ"ק: מספר המורשים לנהוג באופנוע שנפח מנועו הוא עד 50 סמ"ק זהה ל "רכב בעל פחות מ- 4 גלגלים". מספר המורשים לנהוג רק באופנוע שנפח מנועו הוא עד 50 סמ"ק, מתקבל מהחסרת מספר המורשים לנהוג באופנוע שנפח מנועו הוא 50-51 סמ"ק מ"רכב בעל פחות מ- 4 גלגלים".

מצבת כלי הרכב המנועיים: כוללת את כל סוגי הרכב המנועיים הרשומים במשרד הרישוי, ואשר היה להם רשיון בר תוקף ב-31.12 של השנה בה מדובר או שתוקף רשיונם פג בשנה שקדמה לה. מצבת כלי הרכב אינה כוללת רכב צבא ומשטרה, רכב גרור, טרקטורים, כלי רכב של אזרחי חוץ ושל בעלי רשיונות רכב זמניים, רכב הרשום ברשות הפלשתינאית, כלי רכב של תיירים השוהים בארץ פחות מ-3 חודשים, רכב דיפלומטי, רכב של האו"ם וכדומה. הנתונים מבוססים על עיבוד של "קובץ הרכב", המתקבל מהאגף לשירותי מידע במשרד התחבורה. למעשה, זהו צילום מצב של הקובץ בסוף השנה, כך שהאיכות ורמת

העדכון של הנתונים מותנים באיכות וברמת העדכון של "קובץ הרכב". תודתנו למשרד התחבורה המעמיד לרשותנו את הקובץ.

כלי רכב מנועי: רכב המונע בכוח מכאני מכל צורה שהיא, לרבות אופנוע, אך למעט רכב הנגרר על ידי רכב מנועי.

משאית (רכב משא ורכב מסחרי): רכב המשמש להובלת משא או מיועד לכך, בין בשכר ובין בקשר לעסקו של בעל הרכב. החל בשנת 1978, אינו כולל רכב דו-שימושי, שהועבר לסוג רכב נוסעים פרטי. החל בשנת 1993, אינו כולל "אוטובוס זעיר" (ראה הגדרה והסבר בהמשך). החל בשנת 1996, אינו כולל סוג רכב "טיולית" שהועבר לסוג רכב "אוטובוס".

משקל כולל: המשקל העצמי בתוספת משקל האנשים והמטען שברכב, כפי שהותר לרכב הנדון על ידי רשות הרישוי.

אוטובוס זעיר: רכב מנועי, במשקל כולל עד 4 טון, בעל התקן להסעת נוסעים, המורשה להסיע עד 15 אנשים בנוסף על הנהג, ואשר צוין ברשיון הרכב כאוטובוס זעיר. עד שנת 1992, נכלל סוג זה ב"משאית עד 4 טון" - רכב משא אחוד בעל התקן להסעת נוסעים.

אוטובוס: רכב מנועי המיועד להסעת 16 אנשים או יותר בנוסף על הנהג, ואשר צוין ברשיון הרכב כאוטובוס. החל בשנת 1996, כולל סוג רכב "טיולית" שהועבר לסוג רכב "אוטובוס" (183 טיוליות ב-1996).

מונית: רכב מנועי ציבורי שאינו אוטובוס או אוטובוס זעיר, המיועד להסיע עד 10 נוסעים נוסף על הנהג, ואשר צוין ברשיון הרכב כמונית. יש לציין שחלו שינויים במספר הנוסעים המרבי המותר: עד חודש פברואר 1993 - 7 נוסעים, ממרס 1993 עד דצמבר 1997 - 8 נוסעים והחל בינואר 1998 - 10 נוסעים.

רכב פרטי: רכב שאינו רכב ציבורי או מסחרי. החל בשנת 1978, כולל רכב דו-שימושי.

רכב מיוחד: רכב המיועד לשירותים מיוחדים, כגון: אמבולנס, מכונית רפואית, מכונית סניטרית, מכונית חילוץ, מכונית הנדסית, מנוף וכדומה.

אופנוע: כולל את כל כלי הרכב המנועיים, בעלי 2 או 3 גלגלים, לרבות: תלת אופנוע, אופנוע עם רכב צדי (סירה).

תאונת דרכים: תאונה שאירעה עקב הימצאות של רכב במצב של תנועה בדרך ושנגרמה בה חבלה, או שהתאונה הייתה מקור פגיעה באדם. הנתונים כוללים: תאונות דרכים עם נפגעים, שנחקרו על ידי משטרת ישראל ונרשמו על ידה בתיקי תאונות דרכים ("תיקי ת"ד"), שבהן היה מעורב לפחות רכב אזרחי אחד (כולל משטרתית), או אזרח הולך רגל או נוסע. משטרת ישראל אינה רושמת תאונות בהן היה מעורב רכב צבאי בלבד. כאמור, הנתונים אינם כוללים תאונות דרכים עם נפגעים קל שנרשמו ב"תיקי כללי עם נפגעים". על השינויים שנעשו במהלך השנים, ראו בהמשך.

הנתונים מבוססים על עיבוד קובץ תיקי תאונות דרכים (תיקי ת"ד) המתקבל ממשטרת ישראל. תודתנו למשטרה המעמידה לרשותנו את הקובץ.

דרך : לרבות כל מסילה, דרך, סמטה, כיכר, מעבר, גשר או מקום פתוח שיש לציבור זכות לעבור בו.

תאונה קטלנית : תאונה שבה, או שבעקבותיה, נהרג אדם אחד לפחות.

הרוג : אדם שמת בעקבות תאונה או שמת מפצעיו בתוך 30 יום מיום התאונה.

תאונה עם פצועים קשה : תאונה שבעקבותיה אדם אחד לפחות, נפצע באופן קשה ולא נהרג בה אדם.

פצוע קשה : אדם שאושפז בעקבות תאונה בבית חולים לתקופה של 24 שעות ויותר, שלא לצורך השגחה בלבד. התוספת "שלא לצורך השגחה בלבד" הוספה להגדרה על ידי משטרת ישראל בדצמבר 1995, כדי להגיע להגדרה ברורה ואחידה, מאחר שיישום ההגדרה הקודמת בשטח לא היה אחיד. השינוי הקודם בהגדרת "פצוע קשה", נעשה במחצית השנייה של 1970 כאשר עד אז נכללו רק אלה אשר אושפזו לפחות 6 ימים. יש לשים לב לשינויי ההגדרה כאשר משווים נתונים בין שנים.

תאונה עם פצועים קל : תאונה שהיה בה נפגע אחד לפחות, ושאינה תאונה קטלנית או תאונה עם פצוע קשה.

פצוע קל : אדם שנחבל בעקבות תאונה ולא אושפז, או שאושפז לתקופה קצרה (פחות מ-24 שעות) או לצורך השגחה בלבד.

סוג התאונה : נקבע לפי המצב ההתחלתי של התאונה, אלא אם כן נרשם במפורש "מצב סופי". כך, למשל, תאונה שהחלה בהחלקה והסתיימה בהתהפכות תסווג כהחלקה; תאונה שהחלה בהתנגשות והסתיימה בפגיעה בהולך רגל תסווג כהתנגשות.

נהג : כל הנוהג ברכב מנועי או בלתי מנועי.

נוסע : כל אדם (למעט הנהג) הנוסע בתוך הרכב או הנמצא בשלב של עלייה או ירידה ממנו, כולל נוסע נוסף על אופניים, על אופנוע וכד'.

הולך רגל : כל אדם (כולל ילדים בעגלות ילדים ונכים בעגלות נכים לא מנועיות) ההולך או עומד בדרך, בשולי הדרך או על המדרכה.

תאונות דרכים עם נפגעים – שינויים שנעשו על פני זמן : במסגרת הטיפול המשטרתית בתאונות דרכים, המשטרה פותחת 4 סוגי תיקים :

1. ת"ד - תאונת דרכים - תאונת דרכים בה לפחות נפגע אחד.
2. נ"ב - נזק בלבד - תאונת דרכים ללא נפגעים, עם נזק בלבד.
3. כללי עם נפגעים - תאונת דרכים עם פצועים קל שלא סווגה כ"ת"ד".
4. כללי נ"ב - תאונת דרכים ללא נפגעים, עם נזק בלבד שלא סווגה כ"נ"ב".

כאמור, הנתונים באתר זה מבוססים על "תיקי ת"ד" בלבד. במהלך שנות ה-90, בצעה משטרת ישראל שינויים מהותיים בקריטריונים לפתיחת סוגי התיקים השונים של תאונות דרכים. שינויים אלה השפיעו על מספר "תיקי ת"ד" שרק עליהם מתבססים הנתונים המובאים כאן. יש לזכור זאת בעת השוואת הנתונים לשנים שקדמו לשנת 1996. השינויים בוצעו בשני מהלכים:

א. במהלך שנת 1993 (יושם בהדרגה בין מאי לדצמבר).

ב. בדצמבר 1995 (בפועל, החל ב- 29/11/1995)

להלן תאור קצר של השינויים:

השינוי הראשון – עיקרו הוא קיצור משך הזמן ("פער הדיווח" שהוא מספר הימים שעברו בין תאריך אירוע התאונה לבין תאריך מסירת ההודעה למשטרה) הקובע אם תאונה עם נפגעים קל תסווג כ"תיקי ת"ד" או כ"תיקי כללי עם נפגעים" – מתקופה של 8 ימים (עד לשינוי ב-1993) לתקופה של 3 ימים בלבד בין מועד התאונה הקלה לדיווח עליה. לפי אומדן, שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עבור שנת 1994, השינוי גרם להפחתה של יותר מ- 9% במספר התאונות עם נפגעים קל שעבורן נפתח "תיקי ת"ד", והן נרשמו כ"תיקי כללי עם נפגעים".

השינוי השני - נועד ליצור אחידות בגורמים המשפיעים על סוג התיקי שייפתח. במסגרת זו, הוגדל "פער הדיווח" על תאונות דרכים עם נפגעים קל במקרה של עבירת נהיגה חמורה מ-30 ל-30 יום; ומאידך, לגבי עבירת נהיגה קלה, התווספו תנאים מגבילים.

שינויים אלה גורמים בחלקם להקטנת מספר "תיקי הת"ד" ובחלקם להגדלת מספרם, ולכן אין בידנו מידע בדוק על ההשפעה הכוללת.

במסגרת השינויים שנעשו בשנת 1995, הוגדר מחדש "פצוע קשה" - "אדם שאושפז בעקבות תאונה בבית חולים לתקופה של 24 שעות ויותר שלא לצורך השגחה בלבד". השינוי הוא בתוספת "שלא לצורך השגחה בלבד".

שינוי זה משפיע על מספר התאונות עם פצועים קל וגם על מספר התאונות עם פצועים קשה. לא ניתן לאמוד את השינוי ומגמתו מאחר שעקב חוסר האחידות ביישום ההגדרה לפני השינוי, יתכנו שינויים לשני הכיוונים.

השינויים שחלו במהלך שנת 1993 ובדצמבר 1995, הביאו לחוסר סדירות בסדרת הנתונים ומקשים על השוואת הנתונים בין השנים שלפני השינויים לשנים שאחריהם או ביניהם.

מאיזו שנה קיימים נתונים באתר?

נושא	סדרה	החל בשנה
מצבת כלי רכב מנועיים	משאית עד 4.0 טון	1991
	משאית מ- 4.1 עד 15.9 טון	1991
	משאית +16.0 טון	1991
	אוטובוס זעיר	1993
רכב מעורב בתאונות דרכים	משאית מ- 4.1 עד 15.9 טון	1990
	משאית +16.0 טון	1990
	אוטובוס זעיר	1994
מצבת נהגים	כל הסדרות	1993

חוסר מקרים: באותן שנים לא אירעה התופעה.

הסברים ליישובים נבחרים

יישובים שהוקמו אחרי שנת 1980 ויישובים יהודים ביש"ע, שהוקמו אחרי 1986 : על מנת לדעת מאיזו שנה יש במאגר נתונים עבור יישוב מסוים, מומלץ לבדוק החל באיזו שנה יש נתונים בנושא "מצבת כלי רכב מנועיים לפי סוג הרכב" ובסדרה "סך הכל". באותו יישוב, אם בסדרה אחרת יש נתונים החל בשנה מאוחרת יותר משמעות הדבר היא שהתופעה לא התרחשה בשנים הקודמות לה.

קרית ביאליק : החל בשנת 1997 נתוני תאונות הדרכים אינם כוללים את התאונות שאירעו בדרכים הלא-עירוניות העוברות בתוך היישוב.

תל אביב : החל בשנת 1998 נתוני תאונות הדרכים אינם כוללים את התאונות שאירעו בכביש נתיבי אילון.

לפרטים נוספים והסברים ניתן לפנות למר אריה אברהם, טל' 02-6592172, פקס' 02-6592103.